

Colleges B&W

Adres en huisnummer

Postcode en plaats

Datum: Kies een datum
Aantal bijlagen: Aantal
Behandeld door: Naam
Telefoon: Telefoonnummer
Email: Mail@vrgroningen.nl

Onze referentie: Onze referentie
Uw referentie: Uw referentie
Sector/dienst: Sector/dienst
Team: Team

Onderwerp: Regionale aanpak weerbaarheid

Geacht college,

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Groningen (VRG) heeft op 4 april 2025 gesproken over het belang van structurele versterking van maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht. De veiligheidsopgaven waarvoor onze regio en de samenleving gesteld staan, worden steeds omvangrijker en complexer. Gevolgen van klimaatverandering, geopolitieke spanningen, technologische afhankelijkheid en maatschappelijke polarisatie maken dat het publieke domein zich structureel moeten voorbereiden op verstoringen van vitale processen, langdurige crisissituaties en maatschappelijke ontwrichting.

In dat kader is besloten tot het opzetten van een regionale aanpak weerbaarheid, in nauwe samenwerking met alle Groningse gemeenten. Met deze brief informeren wij u over de achtergrond en doelstellingen hiervan.

Aanleiding

De risico's waarvoor we ons gesteld zien, variëren van langdurige stroomuitval, cyberaanvallen en verstoring van transport en communicatie tot de maatschappelijke gevolgen van natuurbranden, overstromingen en militaire dreiging. De recente incidenten op het spoor en op zee, zoals het brandincident met het vrachtschip Fremantle Highway, onderstrepen de kwetsbaarheid van onze infrastructuur en de afhankelijkheden in onze samenleving. Daarbij komt de duidelijke oproep van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (brief d.d. 6 december 2024) aan alle burgemeesters om actief bij te dragen aan versterking van weerbaarheid in hun gemeenten. Tegen deze achtergrond is het versterken van maatschappelijke weerbaarheid geen vrijblijvende opgave, maar een collectieve verantwoordelijkheid die ons allen raakt: veiligheidsregio, gemeenten, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en inwoners. Het gaat om een "whole-of-society"-aanpak waarin elke partij vanuit eigen rol én in samenhang handelt.

Onderwerp Regionale aanpak weerbaarheid

Doelstelling en uitgangspunten van de regionale aanpak

Binnen de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) wordt gesproken over de aanpak weerbaarheid en de rol van de gemeenten en binnen het Veiligheidsberaad (VB) wordt gesproken over de weerbaarheidsopgave, omdat deze opgave een stevig veiligheidscomponent kent. De VNG en het VB zoeken landelijk de verbinding. Ook regionaal vinden wij het van belang om beide samen te brengen om te zorgen dat wij de brede weerbaarheidsopgave in onze provincie met alle gemeenten goed georganiseerd hebben. De gezamenlijke inzet van de VRG en de Groningse gemeenten is gericht op het vergroten van de zelf- en samenredzaamheid van de samenleving, het versterken van de continuïteit van onze organisaties en het beter voorbereid zijn op verstoringen en crises. De aanpak rust voornamelijk op vier strategische pijlers:

1. **Maatschappelijke weerbaarheid:** Bevorderen van risicobewustzijn en handelingsperspectieven bij inwoners, organisaties en netwerken; stimuleren van lokaal initiatief en voorbereiding op noodsituaties.
2. **Continuïteit van de eigen organisaties:** Gemeenten en VRG versterken hun eigen bedrijfscontinuïteit, met als richtlijn dat zij minimaal 72 uur zelfstandig operationeel kunnen blijven bij een crisis.
3. **Noodsteunpunten:** Een eerste verkenning met betrekking tot de mogelijkheid tot het inrichten van noodsteunpunten.
4. **Civiel-militaire samenwerking:** Verkennen van gezamenlijke inzet en afstemming met Defensie, mede in relatie tot Hoofddoelstelling 3: militaire ondersteuning van de civiele keten.

De aanpak kent een gefaseerde opbouw, waarbij in 2025 de nadruk ligt op verkenning, inrichting en het bundelen van lopende initiatieven passend binnen de regionale mogelijkheden. Parallel daaraan worden al bestaande activiteiten doorgezet, zoals risicocommunicatiecampagnes (Eerste Hulp Ben Jij).

Rollen en taken voor gemeenten

Om aan te sluiten op de landelijke gedachte, maar dit regionaal passend in te vullen, moeten we dit met elkaar organiseren. Niet iedere gemeente is even ver. We staan aan het begin om dit met elkaar te organiseren, waarbij het van belang is dat elke gemeente dit doet passend bij de eigen gemeente, wijken, inwoners en het bedrijfsleven. Een chemiepark is immers anders dan een buitenwijk. Weerbaarheid blijkt in de praktijk breder te zijn dan alleen veiligheid. Gezien de omvang en het brede karakter van de weerbaarheidsopgave adviseren wij u om, naast de burgemeester met de portefeuille OOV, ook een wethouder te betrekken die bijvoorbeeld zorg en welzijn in de portefeuille heeft. Om de rol van gemeenten bestuurlijk goed te borgen, zijn we voornemens om in het najaar een bijeenkomst te organiseren voor gemeenteraden en een aparte bijeenkomst voor collegeleden.

We vragen u nu om alvast binnen de gemeente aandacht te besteden aan de volgende acties:

- Landelijk wordt nagedacht over de inrichting van noodsteunpunten. De gedachte is dat een regionale coördinatiepunten lokale noodsteunpunten ondersteunt en faciliteert en in contact staat met de Meldkamer. Het lokale punt is de plek waar de inwoners naartoe kunnen en zal op gemeentelijk niveau in de regio landen. We zien dat een aantal gemeenten hier al over nadenken en zijn benieuwd naar uw ideeën over het inrichten van noodsteunpunten en welke netwerken hiervoor kunnen worden ingezet. Hoewel zowel financieel als inhoudelijk de (rand)voorwaarden voor het inrichten van steunpunten nog niet voldoende bekend zijn, willen we lokaal alvast gezamenlijk verkennen welke invullingen mogelijk zijn en deze bundelen als input voor het verdere proces. Wij hebben daarvoor een uitvraag naar de gemeentesecretarissen verstuurd. Om u te helpen hebben wij de eerste landelijke denkrichting noodsteunpunten toegevoegd als bijlage bij deze brief.

Onderwerp Regionale aanpak weerbaarheid

- Ambtelijk een liaison weerbaarheid aan te wijzen, die kan fungeren als vast aanspreekpunt binnen de gemeente en schakelt met de VRG. OOV-ambtenaren zouden deze rol kunnen vervullen. De VRG heeft een team samengesteld die weerbaarheid coördineert en de verantwoordelijkheid daarvoor heeft onder leiding van Hans Foekens (directeur risicobeheersing).
- We zien dat een aantal gemeenten al in gesprek zijn met inwoners en organisaties over weerbaarheid. De VRG biedt in eerste instantie ondersteuning op aanvraag, met als doel dit op termijn structureel en gecoördineerd te organiseren vanuit zowel de VRG als de gemeenten. Zo heeft de VRG onlangs in de gemeenten Veendam en Oldambt gesprekken gevoerd met maatschappelijke organisaties en grote werkgevers om de bewustwording rond weerbaarheid te vergroten.
Voor gesprekken met inwoners is momenteel een toolkit van de NCTV beschikbaar en kan er gebruik gemaakt worden van de voorbeelden voor nood- en buurtplannen vanuit Eerste Hulp ben Jij (EHBJ). Met EHBJ wordt in buurten, wijken en dorpen het gesprek aangegaan met inwoners over de risico's die zij ervaren en de maatregelen die zij kunnen nemen om hun zelf- en samenredzaamheid te vergroten. Inwoners krijgen concreet handelingsperspectief aangereikt, zodat zij weten wat ze zelf kunnen doen tijdens een incident of ramp.
- Zorg dragen voor de bedrijfscontinuïteit van de gemeentelijke organisatie met als minimale richtlijn dat deze gedurende ten minste 72 uur zelfstandig te kunnen functioneren.

Governance en verdere werkwijze

Het bestuurlijk opdrachtgeverschap is door het Algemeen Bestuur VRG belegd bij de begeleidingsgroep weerbaarheid, bestaande uit burgemeester Sikkema, burgemeester Van Lente, gemeentesecretaris Arend Castelein en algemeen directeur VRG Wilma Mansveld. Zij geven richting aan het programma en verbinden het aan het bestuurlijk en ambtelijk netwerk in de regio. De uitvoering van het programma ligt bij een kernteam onder leiding van de programmadirecteur Hans Foekens (directeur risicobeheersing). Daarnaast wordt ambtelijk een programmasecretaris geworven die het kernteam van de VRG zal ondersteunen. De VRG zal via de gemeentesecretarissen de gemeenten vragen de vacature voor deze functionaris binnen de eigen organisatie onder de aandacht te brengen. Hiermee borgen we de ambtelijke aansluiting vanuit gemeentelijk perspectief.

Tot slot

De maatschappelijke weerbaarheidsopgave raakt aan het hart van onze publieke taak. Wij doen dan ook een beroep op uw betrokkenheid en inzet bij deze regionale samenwerking. Alleen door gezamenlijk op te trekken kunnen wij effectief inspelen op de uitdagingen van deze tijd. Wij adviseren u om deze brief te delen met uw gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van de Veiligheidsregio Groningen,

Ondertekenaar,

Voorzitter Veiligheidsregio Groningen

Onderwerp Regionale aanpak weerbaarheid

Bijlage 1

Inrichting noodsteunpunten

Een ramp of een crisis kan de samenleving behoorlijk ontwrichten. In de nasleep van zo'n gebeurtenis is het essentieel dat noodsteun niet generiek wordt aangeboden, maar nauw aansluit bij wat mensen op dat moment écht nodig hebben. De lokale noodsteunpunten (L-NSP) zijn voor de lokale gemeenschap, moeten goed aansluiten bij de behoefte en mogelijkheden van de leefomgeving van de inwoners en worden mede door de lokale gemeenschap bezet. Denk daarbij aan inzet van buurt/dorpshuizen, stemlokalen, (sport)verenigingen, Rode Kruis, Leger des Heils, gebedshuizen, etc. Belangrijk is daarbij te benadrukken dat de vraag niet overal hetzelfde zal zijn. In een plattelandsomgeving zal de hulpvraag anders zijn dan in een compacte stedelijke omgeving. Om die reden vraagt de VRG de gemeenten te inventariseren wat zij in de eigen gemeente van belang vinden voor de inrichting van lokale noodsteunpunten (L-NSP). Daarbij kan gedacht worden aan:

- Levering van voedsel en water (distributiepunt).
- Locatie waar opgewarmd of afgekoeld kan worden.
- Locatie voor medische zorg, hygiëne, afhalen van medicijnen etc.
- Locatie voor een luisterend oor.
- Stroomvoorziening (voor kortdurend persoonlijk gebruik).
- Communicatiemogelijkheid (bv. voor contact met verwanten).
- Informatie verstrekken en doorverwijzen van inwoners naar bijvoorbeeld de juiste zorg.
- Kunnen doen van een alarmering richting het Coördinerend noodsteunpunt (C-NSP) voor noodhulp van bijvoorbeeld brandweer, politie en ambulance;
- Stimuleren van burgerhulpverlening zodat inwoners actief kunnen bijdragen aan de hulpverlening. Bij het L-NSP kunnen inwoners ook lokale initiatieven